

SAKSFRAMLEGG

Saksnr. 2015/80	Løpenr. 461/2015	Klassering 203
Sakshandsamar:	Sindre Hareide, Økonomiavdelinga	

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
	Formannskapet	26.01.2015
	Kommunestyret	05.02.2015

HØYRINGSUTTALE - OVERFØRING AV SKATTEOPPKREVJINGA TIL SKATTEETATEN

/ 2015/80

Tilråding frå rådmannen:

1. Hareid kommunestyre er negativ til forslaget om å statleggjere skatteoppkrevjarfunksjonen.
2. Uttale til høyringa følgjer av merknader til høyringa som gitt i saksframstillinga.

Utskrift til: sakshandsamar for ekspedering

Vedlegg:

Nr.	Namn	
1	Brev til kommunane 04.12.2014	20.01.2015
2	Høyringsbrev 01.12.2014	20.01.2015
3	Høyringsinstansar	20.01.2015
4	Utgreiing overføring skatteoppkrevjarfunksjonen til skatteetaten	20.01.2015

Saksopplysningar:

Finansdepartementet har 1. desember 2014 sendt ut eit forslag om å overføre ansvaret for skatteoppkrevjarfunksjonen til Skatteetaten. Forslaget inneber at det kommunale skatteoppkrevjarkontoret vert lagt ned, og at arbeidsoppgåvene vedkomande innkrevjing av skatt, arbeidsgjevaravgift, kontroll av arbeidsgjevarar, m.m., vert overført til Staten ved Skattekontoret.

Det er utarbeida ei felles saksutgreiing til uttale frå kommunane Hareid, Herøy, Sande Ulstein, Vanylven, Volda og Ørsta.

Fristen for å kome med uttale i saka er sett til 2. mars 2015

Bakgrunnen for forslaget

Regjeringa har i Sundvollen-erklæringa uttalt eit ønskje om å effektivisere offentleg sektor og bruken av fellesskapet sine ressursar. Ein del av denne effektiviseringa, er ein gjennomgang av skatte- og avgiftsinnkrevjinga.

Det er allereie vedteke at innkrevjinga innan statlege etatar som Toll- og avgiftsetaten og Statens innkrevjingsssentral skal overførast til Skatteetaten. Dette kan gjerast via organisatoriske endringar ettersom alle etatane er Statlege etatar. Når det gjeld den kommunale skatteoppkrevjaren, så vil ei overføring til staten krevje endringa av Skattebetalingslova.

Skattedirektoratet har etter oppdrag frå Finansdepartementet utgreia korleis skatteoppkrevjarfunksjonen kan overførast til Skatteetaten. Denne utgreiinga vart framlagt 24. november 2014, og er vedlagt saka. Overføring av skatteoppkrevjarfunksjonen har og tidlegare vore utgreia i NOU 2004:12 *Betre skatteoppkrevjing* og NOU 2007:12 *Offentleg innkrevjing*.

Dagens organisering av skatteoppkrevjarfunksjonen i Hareid kommune

Skatteoppkrevjaren er organisatorisk lagt inn under økonomi og personal avdelinga i kommunen, med felles skranketeneste med servicetorget.

Til skatteoppkrevjarfunksjonen vert det nytta om lag 1 årsverk, og i tillegg kjøper ein kontrolltenester vedkomande kontroll av arbeidsgjevarar frå Nordre Sunnmøre kemnerkontor i Ålesund med 0,35 årsverk. Når det gjeld innkrevjing av kommunen sine andre krav, vert det nytta om lag 1 årsverk i tillegg til dette.

Hovudpunkt i forslaget

Forslaget inneber at det kommunale skatteoppkrevjarkontoret vert nedlagt, og at alle funksjonar vedkomande innkrevjing, arbeidsgjevarkontroll, skatterekneskap og rettleiing,

vert overført frå kommunane til Staten ved skattekontoret. Kommunane skal framleis krevje inn eigne krav på kommunale avgifter, barnehage/SFO, eigedomsskatt m.m.

Overføringa skal sikre robuste fagmiljø, samt sikre ei meir samordna og effektiv innkrevjing. Det er ved val av lokalisering lagt vekt på å skape ei god regional fordeling av arbeidsplassar, og ei plassering der fleirtalet av skattytarar og arbeidsgjevarar er lokalisert.

Innkrevjinga vedkomande arbeidsgjevarar er føreslege overført til eit sentralt regionkontor. I vår region er dette Trondheim.

Innkrevjing av skatt frå personlege skattyterar vert i regionen lokalisert på fire kontor. I Møre og Romsdal er det føreslege lokalisering på to kontor, i Kristiansund og i Ålesund. Det er berekna at kontoret i Ålesund vil nytte 8 årsverk til dette.

Kontrollen av arbeidsgjevarane er føreslege styrka. Denne kontrollfunksjonen er i Møre og Romsdal føreslege lokalisert i Ålesund, og ein vil nytte 20 årsverk til dette.

Føringa av skatterekneskapan er føreslege overført til eit sentralt kontor lokalisert på Lillestrøm.

Rettleiing ovanfor alle skattyterar skal skje gjennom Skatteopplysninga (Skatteetaten si telefoneneste) på telefon 800 80 000, som dermed får ansvaret for heile skatte- og avgiftsområdet.

Kommunane i Norge nyttar i dag 1411 årsverk til skatteoppkrevjarfunksjonen, og Skatteetaten nyttar 71 årsverk til oppfølging av skatteoppkrevjarane. I forslaget til ny organisering er det estimert at oppgåva skal løysast med bruk av totalt 985 årsverk, ein reduksjon på 497 årsverk. Samla innsparing på landsbasis er estimert til omlag 370 mill.kr årleg.

Vurdering og konklusjon:

Merknader til høyringa

Mandatet

Mandatet til den gruppa som har levert utgreiinga har vore korleis ei overføring av skatteoppkrevjarfunksjonen skal skje, og ikkje om ei slik overføring er hensiktsmessig. Når det gjeld spørsmålet om ei slik overføring bør skje, vert det berre kort vist til tidlegare utgreiingar som vart gjort i NOU 2004:12 *Betre skatteoppkrevjing* og NOU 2007:12 *Offentleg innkrevjing*. Det har vore store systemendringar sidan desse NOU'ane kom, og begge desse utgreiingane vart og framlagt med ein tydeleg dissens frå eit mindretal i utvala. Utvikling og bruk av nye elektroniske løysingar for arbeidsgjevarar og skattytarar, samt framtidssretta dataverktøy for sakshandsamarane på skatteoppkrevjarkontoret, har ført til ei meir effektiv og kostnadseffektiv innkrevjing.

Når det gjeld denne utgreiinga, så er det opplyst at det har vore eit klart premiss at det skal være Skattedirektoratet sitt forslag. Det har vore deltaking i utvalet frå Norges kemner- og kommunekasserar forbund, men desse representantane valte å trekke seg ettersom det ikkje vart opna for at deira motsegner skulle stå i rapporten. KS har heller ikkje vore representert i utarbeidinga av den rapporten som er grunnlaget for høyringa.

Det hadde vore sterkt ønskjeleg at den utgreiinga som er grunnlaget for høyringa hadde vore meir balansert, slik at både sterke og svake sider med forslaget kunne blitt betre belyst.

Kommunal innkrevjing, økonomistyring og likviditet

Kommunen driv i dag eigeninkasso av eigne krav. Dette gjeld krav som kommunale avgifter, SFO, barnehage, kulturskule, m.m. Det er innkjøpt eigna dataverktøy til denne innkrevjinga, og ein har nytta ressursar til opplæring av tilsette. Etersom ein driv eigeninkasso, tilfelli inkassogebyra kommunen. Dette fører til at ein får dekt delar av kostnadane til innkrevjinga, samstundes som kundane vert belasta lågare gebyr enn om ein hadde nytta ordinære inkassobyrå.

Det vert i dag nytta personale til eigeninkasso som og arbeidar med skatteinnkrevjing. At dei same personalressursane kan nyttast både til innkrevjing av skatt og kommunale krav, skaper synergieffektar for både kommunen og skatteinnkrevjinga. Det gjer det mogleg å behalde og vidareutvikle innkrevjingsfagleg kompetanse, samt at ein breiare stab gjer ein mindre sårbar ved vakansar.

Skatteoppkrevjar gjev og innspel i budsjettprosessar, samt rapporterer skatteinngang til kommunen si økonomiavdeling. Det er positivt at det er presisert i utgreiinga at det må leggast til rette for at kommunane skal få like god tilgang på rapportar og informasjon som i dag.

Overføring av skatteinntekter til kommunane skal skje månadleg innan den tiande i påfølgjande månad. Skatteoppkrevjarane brukar i oppgjersmånader å forskotsfordele skatt til kommunane. Dette inneber at kommunane får overført sine skatteinntekter tidlegare, og får ei betre likviditetsstyring. Forskotsfordelinga medfører og auka renteinntekter og/eller reduserte rentekostnader for kommunen. For ei kommune med skatteinntekter på 112 mill.kr i året, så utgjør desse rentene ca 120.000 kr rekna med ein rentesats på 3 %.

Utgreiinga anbefalar at moglegheita for forskotsfordeling vert vidareført, og at denne fordelinga vert automatisert. Skulle ordninga med forskotsfordeling av skatt til skattekreditorane bli avvika, så vil dette medføre tapte rentekostnader og dårlegare likviditet. Kommunen er derfor positiv til at denne ordninga er anbefalt vidareført.

Risiko for proveny tap

Skatt er den viktigaste inntektskjelda for kommunen. Ein er vand med at skatteinntektene varierer med utviklinga i næringslivet i kommunen, men ein har hittil kunne rekna med at utlikna skatt har blitt innkravd, då den kommunale skatteinnkrevjaren har svært gode innkrevjingsresultat. Desse er og betre enn staten sine eigne resultat.

Dersom ein samanliknar innkrevjinga av samanliknbare skattartar som arbeidsgjevaravgift og meirverdiavgift, så synar det seg at kommunen sin desentraliserte innkrevjing av arbeidsgjevaravgift har eit resultat på 99,73 % innkravd, medan Staten si sentraliserte innkrevjing av meirverdiavgift syner ein innkrevjingsprosent på 99,4 %. Sjølv om dette avviket berre er på 0,33 %, så syner ein rapport som er utarbeida av Oslo Economics at endringar i innkrevjingsprosent på berre 0,05 -0,15 % vil kunne gjere statleggjing av skatteoppkrevjarfunksjonen ulønsam. For kommunar som har innkrevjingsresultat som er betre enn landsgjennomsnittet, kan dette auke risikoen for proveny tap.

Det er vanskeleg å prognostisere om ei statleggjing av skatteoppkrevjarfunksjonen vil medføre tapte skatteinntekter for kommunen. Erfaringar frå Danmark som har vore

gjennom ei liknande statleggjing er negative, med ein sterk vekst i restansane. Det er vesentlege ulikheiter mellom Norsk og Dansk innkrevjing av skatt, og det er vanskeleg å trekke bastante konklusjonar. Eit hovudpoeng bør være at ein bør nytte eit forsiktighetsprinsipp og avvente gjennomføringa av ein ugjenkalleleg reform før ein har sikrere kunnskap om konsekvensane.

Reduserte kostnader for kommunane ?

Ved ei overføring av skatteoppkrevjarfunksjonen til Staten, vil kommunane få reduserte løns- og driftskostnader. Typiske driftskostnader som kan bli redusert er husleige, IT-utstyr, lisensar, porto, telefon, og andre administrative kostnader.

Det vert i utgreiinga opplyst at Skattedirektoratet har identifisert eit gevinstpotensiale for kommunane ved ei overføring av oppgåver og ressursar til Skatteetaten, utan at dette er nærare identifisert. Det vert derimot opplyst at det ikkje har vore mogleg å utarbeide tilfredstillande estimat over potensielle verknader/effektar.

Ein har ved tidlegare statleggjing av oppgåver, opplevd at kommunane får trekk i rammetilskotet for tenesta som vert overført. Seinast var dette tilfellet ved overføringa av ansvaret for overformynderia til Staten ved Fylkesmannen. I utgreiinga pkt. 10.1 er denne viktige økonomiske konsekvensen for kommunane ikkje drøfta, og det er berre opplyst at dette ligg utanfor utgreiinga sitt mandat å vurdere.

At eit så viktig spørsmål for den økonomiske effekten for kommunane ikkje er utgreia, men ligg sist under eit kapittel om kostnadsreduksjon i kommunane, er vel den største svakheita i heile utgreiinga.

Tap av arbeidsplassar – sikkerheit for tilsette

Ved ei statleggjing av skatteoppkrevjarfunksjonen, vil kommunane tape kompetanse dersom dagens tilsette følgjer med over til Staten. Dette er kompetanse som kommunane treng til eigen innkrevjingsverksemd, og er gjerne av økonomisk / juridisk art. Dette vil og medføre tap av kompetansesarbeidsplassar i distrikta.

Dersom dei tilsette fortset i kommunen, så vil tapet av skatteoppkrevjarfunksjonen føre til eit mindre fagmiljø, og tap av synergieffektar med den kommunale eigeninnkrevjinga. Dersom mange tilsette som arbeidar med skatteinnkrevjing ikkje skulle følgje med over til Staten, så vil det og for Staten vere eit tap av kompetanse som i ei overgangperiode vil kunne true produksjonen.

Det er i utgreiinga ikkje avklara om ei overføring av skatteoppkrevjarfunksjonen skal reknast som ei verksemdoverdraging, og kva som vil bli dei arbeidsrettslege konsekvensane for dagens tilsette. Det er opplyst at det må føretakast ei vurdering i kvar kommune om kriteria og vilkåra for dette er til stades. Det er i utgreiinga punkt 13.1.2 opplyst at det kan tenkast at arbeidstakarar i ulike kommunar får ulike rettar alt ettersom om dei kjem inn under reglane om verksemdoverdraging i arbeidsmiljølova § 16. Særleg uavklara er dette for tilsette som arbeidar deltid. Dette kan i verste fall bety at tilsette vil stå utan fast arbeid dersom prosessen vert gjennomført.

Dersom skatteoppkrevjarfunksjonen vert sentralisert til eit statleg kontor i Ålesund, så vil dette medføre auka reisetid og reisekostnadar for tilsette som følgjer med over til Staten. For enkelte kan dette bety at dei må flytte frå dagens kommune.

Det er få konklusjonar i utgreiinga vedkomande dei personalmessige konsekvensane for dei tilsette. Dette skapar unødig usikkerheit. Fleire sider av dette burde ha vore avklara og betre opplyst før ein sende forslaget ut på høyring.

Lokalisering - kundeperspektiv

Ei sentralisering av skatteoppkrevjarkontora vil føre til større fysisk avstand for personar som i dag oppsøker kontora. Dette problemet er størst for eldre personar, og andre som har vanskar med å nytte elektroniske tenester. Det er dei siste åra gjort store framsteg vedkomande tilrettelegging av elektroniske tenester, men framleis er det behov for å kunne sette seg ned å snakke med kundane og gje personleg service.

Direkte kontakt er i tillegg til elektroniske tenester tenkt ytt gjennom Skatteopplysninga på telefonnummer 800 80 000. Ein har i dag blanda opplevingar med denne tenesta. Det kan i periodar være lang ventetid på denne tenesta, og mange slit med dei ulike taste-vala. I dag medfører desse problema at kundane tek kontakt med skatteoppkrevjar vedkomande spørsmål som skal til skattekontoret av di dei ikkje får kontakt. For desse kundane vil ei sentralisering av skatteoppkrevjarfunksjonen kunne medføre ein betydeleg redusert service.

Dei siste åra har ein på Søre Sunnmøre opplevd at skattekontoret både i Volda og på Fiskåbygd er lagt ned. Dette medfører at skattekontoret i Ulsteinvik er det einaste skattekontoret i vår region. Parallelt med statleggjinga av skatteoppkrevjarfunksjonen, vert det gjort ei vurdering av lokaliseringa av skattekontora. Dette er ikkje medteke i den høyringa som no ligg føre.

Ein rapport om kvar skattekontora skal være lokalisert er planlagt framlagt i mai 2015. Innhaldet i denne rapporten er ikkje klar, men det ligg føre eit klart mål om at skattekontoret skal være lokalisert på færre kontorstarer enn i dag. Skulle ein konsekvens av denne rapporten være ein nedlegging av skattekontoret i Ulsteinvik, så vil dette være ei ytterlegare svekking av servicen ovanfor skatteytarar på Søre Sunnmøre.

Totalt sett saknar ein eit sterkare fokus på service ovanfor bedrifter og private skattytarar.

I den pågåande kommunereforma, er det lagt vekt på å flytte makt, ansvar og oppgåver til større og meir robuste kommunar. Det er eit mål å syne større tillit til lokalpolitikarar, og å gje kommunane meir handlingsrom for å løyse oppgåvene på eit lågast muleg organisatorisk nivå. Ei statleggjing av skatteoppkrevjarfunksjonen vil være i strid med denne målsetjinga.

I kva grad kommunereforma vil medføre større og meir robuste einingar, er førebels uklart. Ein bør derfor vente med ei statleggjing av skatteoppkrevjarfunksjonen til ein ser om kommunereforma vil avhjelpe svakheitene ved dagens små skatteoppkrevjarkontor.

Oppsummering

- Dagens innkrevjing er svært effektiv
- Høg risiko for dårligare innkrevjingsgrad etter statleggjing
- Skatteoppkrevjar er viktig for lokal økonomistyring
- Prosessen bør sjåast i samheng med kommunereforma
- Flytting av kompetansearbeidsplassar
- Usikkerheit for tilsette

Konsekvensar for folkehelse:

Ingen.

Konsekvensar for beredskap:

Ingen.

Konsekvensar for drift:

Tap av personale og kompetanse innan innkrevjing, kan få verknad på innkrevjinga av kommunen sine egne krav på kommunale avgifter, barnehage/SFO, m.m.

Skatteoppkrevjaren har fullmakt for innkrevjing av kommunale krav via t.d utleggstrekk.

Dersom ein mistar kompetanse på dette området, vil det bli naudsynt med ei ny vurdering omkring innkrevjinga av kommunen sine krav.

Konsekvensar for økonomi:

Skatteinntektene er svært viktige for kommunen sin økonomi. Forslaget kan få verknader for kommunen sine inntekter, likviditet og budsjettstyring.

På det noverande tidspunktet er det ikkje mogleg å talfeste desse verknadane.

Hareid, 20.01.2015

Bent Arild Grytten
rådmann

Trude K. Dalen
personalleiar

sakshandsamar: Sindre Hareide